

CUPRINS

Prefață	9
1. Elemente definitorii privind evaluarea economică și financiară a întreprinderii	11
1.1. Întreprinderea ca obiect al evaluării. Factori determinanți ai valorii întreprinderii	11
1.2. Caracteristicile pieței pentru tranzacții cu întreprinderi importante și necesitatea evaluării acestor entități	19
1.3. Raportul valoare-preț din perspectiva procesului de evaluare economică a întreprinderii	26
1.4. Categoriile de valori utilizate în evaluarea întreprinderii	29
2. Cadrul general al activității de evaluare economică și financiară a întreprinderilor	42
2.1. Organisme profesionale în domeniul evaluării economice și financiare a întreprinderilor în România și pe plan internațional	42
2.2. Standardele de evaluare a întreprinderilor și a unor părți componente ale acestora și importanța lor în economia de piață ...	52
2.3. Principii fundamentale de evaluare. Principii de evaluare a întreprinderii	60
2.3.1. Principii fundamentale de evaluare	60
2.3.2. Principii de evaluare a întreprinderii	63
3. Diagnosticul de întreprindere și rolul său în evaluare. Tipuri de diagnostice	67
3.1. Diagnosticul – etapă anterioară evaluării întreprinderii	67
3.2. Diagnosticul juridic	69
3.3. Diagnosticul comercial	74
3.3.1. Poziția ocupată pe piață de întreprindere	75
3.3.2. Concurenții din ramură și potențialii concurenți	77
3.3.3. Produsele și serviciile comercializate	77
3.3.4. Analiza relațiilor cu clienții	82
3.3.5. Promovarea produselor și serviciilor	85
3.3.6. Relația întreprinderii cu furnizorii	85

3.4. Diagnosticul tehnic, tehnologic și de exploatare	86
3.4.1. Activitatea de cercetare – dezvoltare	87
3.4.2. Capacitatea de producție și gradul de determinare a ei ...	92
3.4.3. Starea și performanța mijloacelor de exploatare	93
3.4.4. Întreținerea mijloacelor de exploatare	95
3.4.5. Analiza impactului tehnologiei utilizate asupra mediului ambiant	97
3.4.6. Organizarea activității de producție	98
3.5. Diagnosticul managementului și al resurselor umane	99
3.5.1. Sistemul organizatoric	99
3.5.2. Diagnosticul resurselor umane	100
3.5.2.1. Dimensiunea și structura potențialului uman	100
3.5.2.2. Comportamentul și disciplina personalului	101
3.5.2.3. Eficiența utilizării potențialului uman	102
3.5.2.4. Nivelul de salarizare și de motivare a persona- lului	102
3.5.2.5. Condițiile de muncă	102
4. Diagnosticul financiar-contabil al întreprinderii	105
4.1. Rolul diagnosticului financiar-contabil în aprecierea fiabilității situațiilor financiare ale întreprinderilor	105
4.1.1. Aprecierea fiabilității situațiilor financiare	106
4.1.2. Examinarea și aprecierea stării de sănătate financiară – componentă a diagnosticului financiar- contabil	107
4.1.2.1. Analiza structurii bilanțului contabil	108
4.1.2.2. Analiza performanțelor întreprinderii	113
4.2. Sinteza diagnosticelor	169
4.3. Elaborarea bilanțului economic	172
5. Considerații generale privind valoarea întreprinderii	179
5.1. Evaluarea întreprinderii	179
5.2. Valoarea și prețul întreprinderii	182
5.3. Clasificarea evaluărilor	184
5.4. Momentele evaluării întreprinderii	185
5.5. Prevederile Standardului Internațional de Practică în Eva- luare (GN 6) referitoare la evaluarea întreprinderii	188
5.5.1. Elemente introductive cuprinse în Standardul GN 6	188
5.5.2. Aria de aplicabilitate a Standardului GN 6	188
5.5.3. Definiții fundamentale în evaluarea întreprinderii potri- vit Standardului GN 6	189
5.5.4. Relația Standardului GNG cu Standardele Internaționale de Contabilitate	192

5.5.5. Principalele instrucțiuni de aplicare a acestui standard în procesul de evaluare	193
5.5.6. Principalele prevederi ale Standardului Internațional de Aplicație în Evaluare 1 – Evaluarea pentru raportarea financiară	202
5.5.7. Reguli de evaluare alternative folosite în contabilitatea din România și valorificarea lor în situațiile financiare	207
6. Metode de evaluare a întreprinderilor	228
6.1. Abordări în evaluarea întreprinderii	228
6.2. Metode de evaluare a întreprinderii	228
6.2.1. Metode înscrise în abordarea pe bază de venit	229
6.2.2. Metode înscrise în abordarea prin comparație	229
6.2.3. Metode înscrise în abordarea pe bază de active	229
6.3. Avantaje și dezavantaje ale metodelor de evaluare	230
7. Abordarea pe bază de active în evaluarea întreprinderii	235
7.1. Logica abordării bazate pe active	235
7.2. Evaluarea activelor necorporale	237
7.2.1. Clasificarea activelor necorporale	237
7.2.2. Clasificarea contabilă și sub raportul evaluării a activelor necorporale	239
7.2.3. Abordări moderne ale activelor necorporale. Conceptul de capital intelectual și clasificarea acestuia	243
7.2.4. Cuantificarea capitalului intelectual al întreprinderii ...	247
7.3. Evaluarea terenurilor și construcțiilor	262
7.3.1. Evaluarea terenurilor	268
7.3.2. Evaluarea construcțiilor	272
7.3.3. Evaluarea imobilizărilor corporale în curs	279
7.4. Evaluarea mijloacelor fixe de tipul echipamentelor tehnologice, mașinilor, utilajelor și instalațiilor de lucru, aparatelor și instalațiilor de măsurare, control și reglare, mijloacelor de transport, mobilierului și biroticii	280
7.5. Evaluarea imobilizărilor financiare	289
7.5.1. Evaluarea titlurilor de participare	289
7.5.2. Evaluarea titlurilor de credit (îndeosebi a obligațiunilor)	294
7.6. Evaluarea activelor curente	300
7.6.1. Evaluarea stocurilor	301
7.6.2. Evaluarea creanțelor	302
7.6.3. Evaluarea titlurilor de plasament	303
7.6.4. Evaluarea disponibilităților	303

7.6.5. Evaluarea elementelor din conturile de regularizare și asimilate	303
7.7. Evaluarea obligațiilor	303
7.8. Determinarea Activului net contabil (ANc), Activului net corectat (ANC) și Activului net de lichidare (ANL)	304
8. Abordarea pe bază de venit în evaluarea întreprinderii	309
8.1. Logica abordării pe bază de venit	309
8.2. Metoda capitalizării venitului	312
8.3. Metoda actualizării fluxurilor de lichidități (DCF)	318
8.4. Metoda actualizării dividendelor	330
9. Abordarea prin comparație în evaluarea întreprinderii	338
9.1. Logica abordării prin comparația de piață	338
9.2. Multiplii de piață ca elemente de comparație	341
9.3. Sursele de informații	345
9.4. Metodele uzuale	346
9.4.1. Metoda comparației cu tranzacții de pachete minoritare	346
9.4.2. Metoda comparației cu vânzări de firme necotate (piața de achiziții și fuziuni)	348
9.4.3. Metoda comparației cu tranzacții anterioare ale subiectului evaluării	349
9.5. Proceduri particulare de evaluare	350
9.5.1. Evaluarea întreprinderilor în dificultate	350
9.5.2. Evaluarea în cazul fuziunilor și achizițiilor	352
9.5.3. Evaluarea pentru privatizare	353
10. Misiunea evaluatorului și redactarea raportului de evaluare	357
10.1. Definiția evaluatorului	357
10.2. Poziția evaluatorului față de client	357
10.3. Responsabilitatea evaluatorului	358
10.4. Conținutul minimal al raportului de evaluare conform Standardelor Internaționale de Evaluare	359
10.5. Răspunderile și obligațiile evaluatorului și ale beneficiarului	369
10.6. Consistența, transparența și coerența raportului de evaluare	370
10.7. Reconcilierea valorilor și opinia evaluatorului	370
Bibliografie	373

PREFAȚĂ

Această lucrare se adresează cu predilecție studenților și masteranzilor care frecventează cursurile de evaluare a firmei, metode și tehnici de evaluare a firmei din cadrul studiilor de licență și disciplinele prevăzute în cadrul studiilor la masteratul referitor la evaluarea societăților comerciale.

La baza elaborării lucrării a stat constatarea autorilor cu privire la creșterea importanței activității de evaluare a bunurilor și afacerilor, în contextul intensificării tranzacțiilor cu acestea în economia de piață și al aderării României, de la 1 ianuarie 2007, la Uniunea Europeană.

Totodată, un asemenea demers științific a fost motivat și de prețuirea de care se bucură această activitate conform ultimei ediții (a șaptea) a *Standardelor Internaționale de Evaluare – IVS*, *Standardelor Internaționale de Raportare Financiară – IFRS* (ediția 2005) și *Standardelor Internaționale de Contabilitate din Sectorul Public – IPSAS* (ediția 2005), în scopul reflectării corecte a rezultatelor acestei activități în situațiile financiare anuale.

Autorii s-au străduit să insereze în lucrare abordări, opinii, puncte de vedere exprimate de specialiști recunoscuți în domeniu consemnate în lucrări elaborate de aceștia de dată relativ recentă.

În afară de domeniul privat și al contabilității financiare, lucrarea realizează anumite deschideri și pe zona evaluării în entități publice, având în vedere trecerea din 2006, și în România, în acest sector, la un nou sistem contabil, care pune un mai mare accent pe evaluarea în vederea întocmirii corecte a situațiilor financiare periodice (trimestriale și anuale).

La elaborarea lucrării și-au adus contribuția cadre didactice universitare care desfășoară activități de profil (evaluare, audit, contabilitate) în Universitatea *Spiru Haret* din București: prof. univ. dr. Dumitru NICA – coordonatorul lucrării, profesionist contabil atestat de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și evaluator de întreprinderi și proprietăți imobiliare atestat de Asociația Națională a Evaluatorilor din România (ANEVAR); conf. univ. dr. Cicilia IONESCU – profesionistă în domeniul auditului financiar, atestată de Camera Auditorilor Financiar din România (CAFR); conf. univ. dr. Mariana BALU – profesio-

nistă în domeniul contabilității atestată de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și cadru didactic în domeniul evaluării proprietăților imobiliare; conf. univ. dr. Marinică DOBRIN – profesionist contabil atestat de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și cadru didactic în domeniul evaluării bunurilor mobile; lector univ. drd. Eduard IONESCU – membru al Asociației Economiștilor din România, profesionist contabil atestat de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și evaluator de proprietăți imobiliare atestat de Asociația Națională a Evaluatorilor din România (ANEVAR); lector univ. dr. Iuliana PREDESCU – membru al Asociației Economiștilor din România, profesionist contabil atestat de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR).

Desigur, lucrarea poate suporta îmbunătățiri și autorii ar fi recunoscători tuturor celor care vor face sugestii prețioase în acest sens.

Prof. univ. dr. Victor Stoica,
Șeful Catedrei de Finanțe,
Facultatea de Finanțe și Bănci,
Universitatea *Spiru Haret*
București